

PRAWA OBYWATELI UNII EUROPEJSKIEJ W SZKOCJI

Obywatele UE i prawo do opieki zdrowotnej NHS (Narodowa Służba Zdrowia)

Ta ulotka informacyjna zawiera streszczenie Twojego prawa do opieki zdrowotnej NHS jako **obywatela Unii Europejskiej** w Szkocji. W tej ulotce 'obywatele Unii Europejskiej' to obywatele państw członkowskich, jak i obywatele państw EOG (Norwegia, Islandia i Liechtenstein), oraz obywatele Szwajcarii.

W tej ulotce znajdziesz także informacje na temat **członków rodziny** którzy nie są obywatelami UE, i których prawo do mieszkania w UK jest prawem pochodnym, wynikającym z ich relacji z obywatelem UE.¹

Po wyjściu Zjednoczonego Królestwa (UK) z Unii Europejskiej (**Brexit**) prawa obywateli UE w Szkocji uległy ważnym zmianom.

Obywatele Unii Europejskiej, którzy zamieszkiwali w Wielkiej Brytanii w dniu 31 grudnia 2020 r

- ▶ Obywatele Unii Europejskiej i członkowie ich rodzin, którzy zamieszkiwali w Wielkiej Brytanii w dniu 31 grudnia 2020 r., mogli złożyć wniosek w ramach programu EU Settlement Scheme (EUSS) i otrzymać status osoby osiedlonej – **Settled Status** (pozwolenie na pobyt na czas nieokreślony) lub **Pre-Settled Status** (zezwolenie na pobyt w ograniczonym zakresie na okres pięciu lat). Obywatele Irlandii i osoby posiadające bezterminowe pozwolenie na pobyt nie musiały składać wniosku.
- ▶ Jeśli nie masz obecnie pozwolenia na pobyt, możesz złożyć spóźniony wniosek do EUSS. Jeżeli chcesz pozostać w Szkocji, musisz pilnie zasięgnąć porady prawnej.
- ▶ Jeśli złożyłeś wniosek do EUSS i czekasz na decyzję (**wniosek w toku**), otrzymasz **Zaświadczenie o Złożeniu Wniosku** (ang. **Certificate of Application**) jako dowód złożenia tego wniosku. Masz prawo pozostać w Wielkiej Brytanii do czasu rozpatrzenia Twojego wniosku. Jeśli wniosek zostanie odrzucony, masz prawo pozostać w Wielkiej Brytanii do czasu,

aż wyczerpiesz drogę odwołanie się od decyzji odmownej. **Zaświadczenie o Złożeniu Wniosku** (ang. **Certificate of Application**) jest dowodem złożenia wniosku do EUSS.

Obywatele Unii Europejskiej, którzy przybyli w do Wielkiej Brytanii dniu 1 stycznia 2021 r. lub po upływie tej daty

Obywatele UE i członkowie ich rodzin, którzy przybyli do Wielkiej Brytanii po raz pierwszy w dniu 1 stycznia 2021 roku lub po tej dacie, nie mogą ubiegać się o status osoby osiedlonej ani o tymczasowy status osoby osiedlonej. Mogą oni jedynie przyjechać jako osoby odwiedzające Wielką Brytanię na krótki okres czasu. Osoby te, aby pozostać w Wielkiej Brytanii na okres dłuższy niż sześć miesięcy, muszą ubiegać się o wizę długoterminową (np. w celu podjęcia studiów, pracy lub dołączenia do członka rodziny).

Członkowie rodzin obywateli Unii Europejskiej, którzy sami nie są obywatelami Unii, mogą przybyć do Wielkiej Brytanii, jeśli posiadają zezwolenie rodzinne EUSS lub biometryczną kartę pobytu wydaną przez Wielką Brytanię. Po przybyciu do Wielkiej Brytanii powinni oni w ciągu trzech miesięcy złożyć wniosek do EUSS.

1. 'Członkiem rodziny' może być: małżonek lub partner, dzieci, wnuki oraz prawnuki w wieku poniżej 21 lat, dzieci pozostające na utrzymaniu, które ukończyły 21 lat, rodzice pozostający na utrzymaniu, dziadkowie oraz pradiadkowie, jak i niektórzy partnerzy, którzy nie zawarli związku małżeńskiego oraz inni krewni pozostający na utrzymaniu (w przypadku gdy Home Office [Ministerstwo Spraw Wewnętrznych] wydało zaświadczenie o rejestracji 'dalszego członka rodziny').

Obywatele UE i prawo do opieki zdrowotnej NHS (Narodowa Służba Zdrowia)

Czy mam prawo do opieki zdrowotnej NHS w Szkocji?

Obywatele Unii Europejskiej, którzy zamieszkiwali w Wielkiej Brytanii w dniu lub przed 31 grudnia 2020 r.

Wszyscy obywatele UE w Szkocji posiadający Status Osoby Osiedlonej lub Tymczasowy Status i członkowie ich rodzin mają prawo do darmowej opieki zdrowotnej Narodowej Służby Zdrowia (NHS) w sytuacjach rutynowych oraz w nagłych wypadkach. W tym:

- ▶ Darmowej opieki podstawowej (prawo do rejestracji u lekarza pierwszego kontaktu (General Practitioner – GP)), i
- ▶ Darmowej opieki ponadpodstawowej (leczenie szpitalne)

Możesz być poproszony o uiszczenie opłaty za niektóre zabiegi stomatologiczne i okulistyczne, na takich samych zasadach jak w przypadku obywateli Wielkiej Brytanii, którzy zamieszkują w Szkocji.

Masz **takie samo prawo do opieki zdrowotnej** jak obywatele UK mieszkający w Szkocji.

Masz także **prawo do tłumacza**, jeżeli go potrzebujesz, aby porozumieć się z pracownikami służby zdrowia oraz aby zrozumieć i wyrazić zgodę na opiekę medyczną.

Jeśli mieszkałeś w Wielkiej Brytanii w dniu 31 grudnia 2020 r. lub przed tą datą, masz prawo do dostępu do opieki zdrowotnej jako obywatel UE lub członek rodziny obywatela UE, niezależnie od tego, czy posiadasz Status Osoby Osiedlonej, Tymczasowy Status Osoby Osiedlonej, czy też nie posiadasz żadnej formy statusu. Należy jednak złożyć wniosek o przyznanie statusu osoby osiedlonej lub tymczasowego statusu osoby osiedlonej, jeżeli jesteś do tego uprawniony, ponieważ leży to w Twoim najlepszym interesie.

Obywatele UE którzy przyjechali do UK po raz pierwszy w dniu lub po 1 stycznia 2021 r.

Aby mieć dostęp do pełnego zakresu darmowych usług opieki zdrowotnej NHS bez ograniczeń, tak samo jak obywatele UK którzy tutaj mieszkają, musisz być „normalnie zamieszkałym” (ordnarily resident) w Szkocji. Zwrot „normalnie zamieszkały” oznacza, że osoby muszą mieć prawne zezwolenie na pobyt w UK i zamiar pozostania tutaj.

KRÓTKOTERMINOWA WIZYTA

Niektóre usługi NHS takie jak opieka podstawowa od lekarza pierwszego kontaktu, opieka w nagłych wypadkach lub leczenie chorób zakaźnych (takich jak Covid-19), są darmowa dla wszystkich.

Dwustronne uzgodnienia między UK a UE oznaczają, że Europejska Karta Ubezpieczenia Zdrowotnego (EKUZ) jest nadal ważna.

Obywatele UE przyjeżdżający do Szkocji na krótkoterminowe wizyty muszą wyrobić kartę EZUK (<http://www.gov.uk/european-health-insurance-card>) we własnym kraju przed wyjazdem.

Obywatele UE mogą korzystać z karty EZUK, aby mieć dostęp, bez opłat, do leczenia, do którego potrzeba zaistniała podczas podróży w Szkocji, oraz do jakiegokolwiek leczenia już istniejących lub przewlekłych chorób, takich jak dializy nerek lub chemioterapii.

Osoby odwiedzające Wielką Brytanię muszą uzyskać zgodę od odpowiedniej komisji NHS na leczenie istniejących wcześniej lub przewlekłych schorzeń przed przyjazdem do Szkocji.

WIZA DŁUGOTERMINOWA

Obywatele UE i członkowie ich rodzin przyjeżdżający z długoterminowymi wizami będą obciążeni „dopłatą imigracyjną na cele opieki zdrowotnej” (*immigration health surcharge*) w momencie ubiegania się o wizę.

Po uregulowaniu tej dopłaty dostęp do podstawowej oraz ponadpodstawowej opieki zdrowotnej będzie darmowy w momencie potrzeby z niej korzystania.

Obywatele UE i prawo do opieki zdrowotnej NHS (Narodowa Służba Zdrowia)

Osoby, które wykupią prywatne ubezpieczenie zdrowotne także muszą uiszczać tą dopłatę imigracyjną.

Informacje o opłacie za opiekę zdrowotną dla imigrantów dostępne są na stronie:

<https://www.gov.uk/healthcare-immigration-application>

Jak zarejestrować się w NHS?

Aby mieć dostęp do wszystkich usług dostępnych od NHS obywatele UE mieszkający w Szkocji powinni zarejestrować się u GP.

Osoby odwiedzające Szkocję na krótki okres czasu mogą tymczasowo zarejestrować się u lekarza pierwszego kontaktu i nieodpłatnie korzystać z ogólnych usług medycznych.

Jak zarejestrować się u GP:

<https://www.nhsinform.scot/care-support-and-rights/nhs-services/doctors/registering-with-a-gp-practice>

Gdzie mogę uzyskać więcej pomocy lub porad?

Jeżeli masz pytania odnośnie praw do opieki NHS, lub jeżeli uważasz, że byłeś dyskryminowany w dostępie do opieki zdrowotnej, możesz zgłosić się o pomoc do:

- ▶ **NHS Inform**
<https://www.nhsinform.scot/care-support-and-rights/health-rights/access/accessing-and-using-the-nhs-in-scotland>
- ▶ **Patient Advice & Support Service (PASS)**
[Pomoc i porady dla pacjentów] w lokalnym Citizen's Advice Bureau [Biuro Porad Obywatelskich]
(<https://www.cas.org.uk/pass>)
PASS to niezależny serwis udzielający darmowych, poufnych informacji, porad oraz wsparcia dla każdej osoby, która korzysta z NHS w Szkocji.

Ostatnia aktualizacja 1 lipca 2021